

Projekt rewitalizacji założenia parkowego w Pokoju

1. PLAN REWALORYZACJI Z ZAGOSPODAROWANIEM TERENU

CZĘŚĆ

1.3 Program rewaloryzacji założenia parkowego

EGZEMPLARZ

Park w Pokoju

OBIEKT

**Pokój
Działki nr 221/18, 369/95**

ADRES

**Urząd Gminy Pokój
ul. Sienkiewicza 8
46-034 Pokój**

ZAMAWIAJĄCY

Zadanie: Sporządzenie dokumentacji planu rewitalizacji z zagospodarowaniem terenu dla zabytkowego założenia parkowego w Pokoju

Temat: Program rewaloryzacji założenia parkowego w Pokoju.

Spis treści:

1.Wstęp

1.1 Lokalizacja

1.2 Stan prawny

1.3 Geografia

2.Odniesienia historyczne

2.1 Zarys historii założenia

2.2 Odniesienia gospodarcze i kulturowe

3. Zapotrzebowanie społeczne

3.1 Stan istniejący

3.2 Zapotrzebowanie społeczne i rozwój

3.3 Oczekiwania inwestora

4. Ochrona dziedzictwa kulturowego

4.1 Odniesienia prawne

4.2 Ochrona dziedzictwa kulturowego

5. Proponowane rozwiązania

5.1 Zakładane funkcje parku

5.2 Gospodarka drzewostanem

5.3 Projekt zieleni

5.4 Projekt odtworzenia zabytków nieruchomych i ruchomych

5.5 Projekt architektury

5.6 Projekt małej architektury

5.7 Projekt układu komunikacyjnego

5.8 Projekt układu wodnego

5.9 Projekt energetyczny

6. Program utrzymania

7. Program iluminacji i instalacji audio wg założenia i wytycznych.

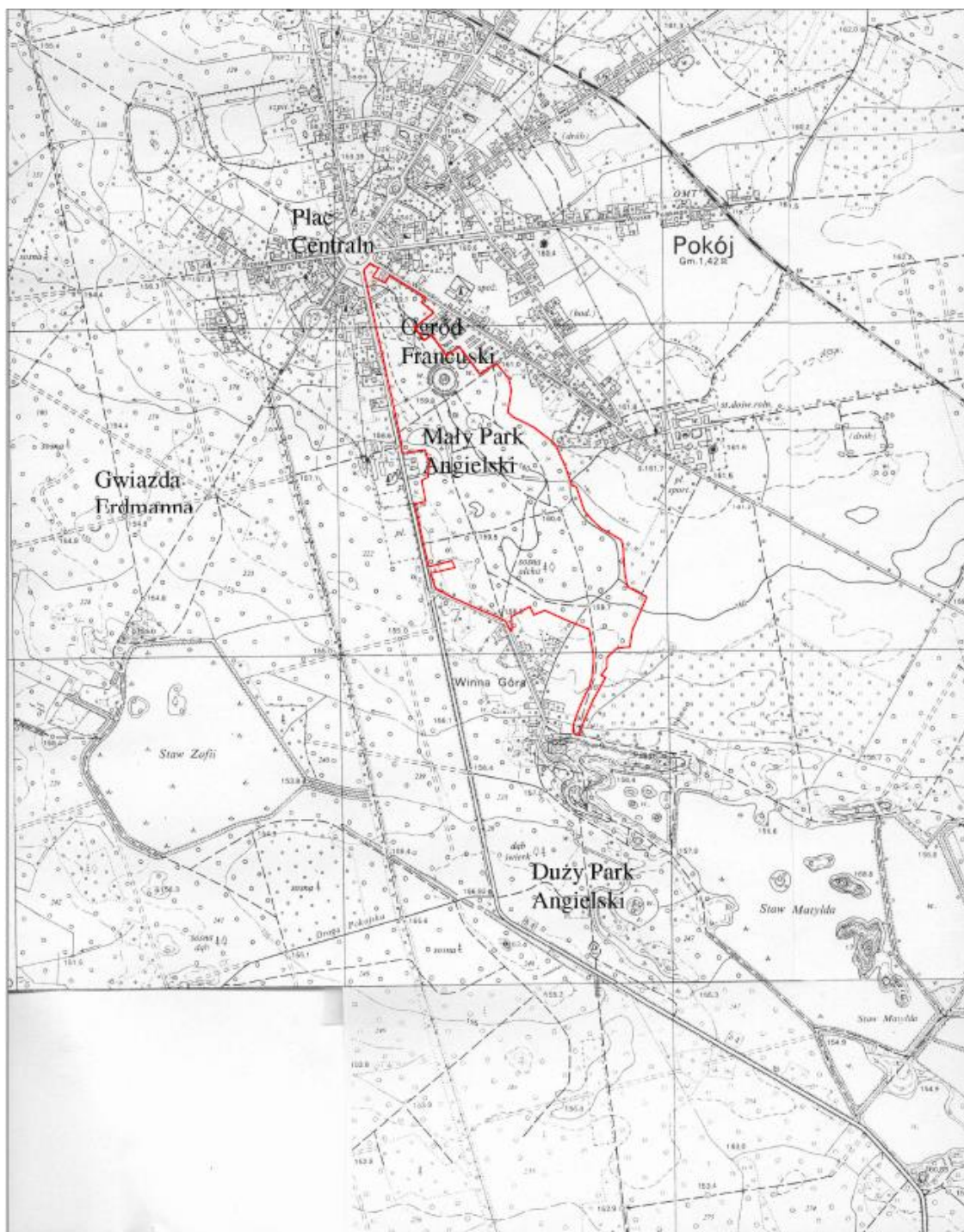
Zadanie: Sporządzenie dokumentacji planu rewitalizacji z zagospodarowaniem terenu dla zabytkowego założenia parkowego w Pokoju

Temat: Program rewitalizacji założenia parkowego w Pokoju.

1. Wstęp

1.1. Lokalizacja

Rewaloryzowane założenie – Park w Pokoju obejmuje obszar Parku Francuskiego (PF), Małego Parku Angielskiego (MPA) na działce nr 221/18 oraz na działce 369/95 w miejscowości Pokój, gmina Pokój, powiat namysłowski, województwo opolskie.

Zadanie: Sporządzenie dokumentacji planu rewitalizacji z zagospodarowaniem terenu dla zabytkowego założenia parkowego w Pokoju

Temat: Program rewaloryzacji założenia parkowego w Pokoju.

Fragment mapy topograficznej ark.464.133.PPGK 1980 źródło: Studium Historyczno- Kompozycyjne Etap I. mgr inż. Arch. Kraj. Agnieszka Sałyga-Rzońca z 2007r.

1.2. Stan prawny, w tym ochrona konserwatorska i ochrona środowiska przyrodniczego

Właścicielem parku jest Gmina Pokój, ul. Sienkiewicza 8, 46-034 Pokój. Teren obejmujący działkę 221/18 o powierzchni 41,6470 ha został przejęty w użytkowanie od Nadleśnictwa Kup w 2006 r. na podstawie decyzji nr IG.IV-HN-7723-1/326/08 z dn 8 kwietnia 2006r. Wojewody Wielkopolskiego.

Gmina wg stanu prawnego na dzień 15.10.2014 nie jest właścicielem działki nr 369/95 o powierzchni 2.9270 ha – działka ta należy do Skarbu Państwa – Agencji Nieruchomości Rolnych Oddział Terenowy w Opolu ul. 1 Maja 6, 46-020 Opole.

Teren inwestycji położony na działkach nr 221/18 oraz 369/95 Obręb Pokój objęty jest uchwałą nr XXXIII/289/2006 Rady Gminy Pokój z dnia 29 maja 2006 r. zwaną dalej „MPZP Pokój – Obszar 11, 14, 15, 17, 18”.

Część terenu parku w Pokoju położona na działce nr 221/18 znajduje się w ewidencji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Opolu. Obiekt jest ujęty w rejestrze zabytków nieruchomych pod nr 123/85 z dn 4 III 1985r, 7/46 z 16 XII 1946 r., strefa ochrony konserwatorskiej A.

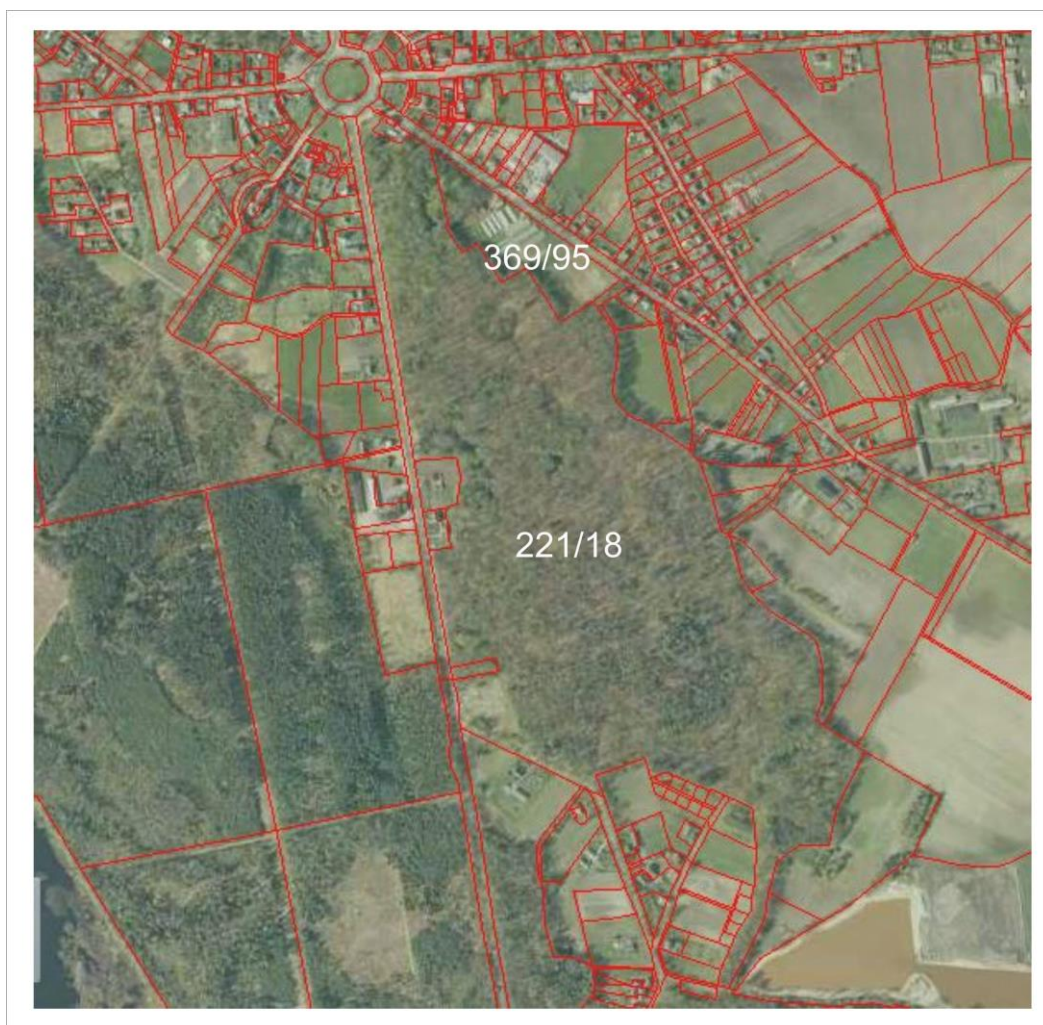
Działka 369/95 nie jest objęta ochroną konserwatorską.

Obszar zabytkowego parku w Pokoju leży na obszarze Stobrawskiego Parku

Krajobrazowego ustanowionego w 1999 r. rozporządzeniem Nr P/11/99 Wojewody Opolskiego z dnia 28.09.1999 r.

Zadanie: Sporządzenie dokumentacji planu rewitalizacji z zagospodarowaniem terenu dla zabytkowego założenia parkowego w Pokoju

Temat: Program rewaloryzacji założenia parkowego w Pokoju.

Geoportal krajowy- kataster działka nr 221/18 , Dz nr 369/95 Obręb Pokój. <http://mapy.geoportal.gov.pl>- 2014

1.3. Geografia, topografia

Miejscowość Pokój jest położona na Nizinie Opolskiej, cały teren gminy położony jest na obszarze prawostronnego dorzecza rzeki Odry. Jej bezpośrednim dopływem jest rzeka Stobrawa, która zasilana jest wodą rzeki Bogacica oraz Budkowiczanka wraz z lewostronnymi dopływami – rzeką Brynicą i Żydówką.

Zlewnia Stobrawy jest charakterystyczna dla układu hydrologicznego północnej części województwa opolskiego. Układ ten charakteryzuje się równoleżnikowym przepływem rzek. Główna rzeka tego systemu – Stobrawa ma swoje źródła w gminie Olesno, gdzie podobnie jak Budkowiczanka i Bogacica wypływa z wyżynnego Progu Woźnickiego. Miejscowość Pokój (niem. Carlsruhe) położona jest na płaskim terenie pomiędzy rzekami Stobrawa i Budkowiczanka.

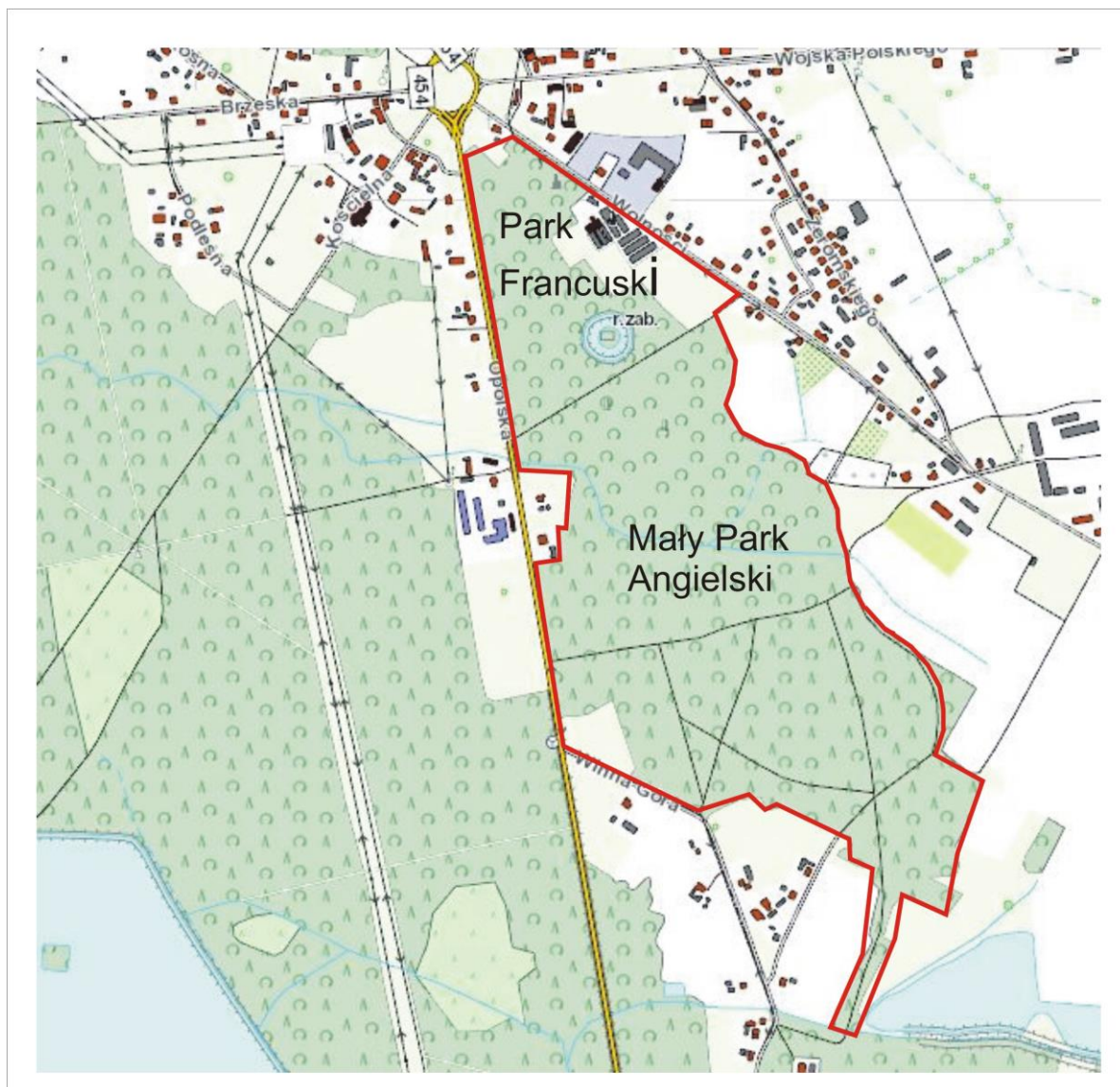
Park jest założeniem, które zostało wpisane w teren jako założenie ściśle podporządkowane nadrzędnej idei planistycznej. Stanowi część koncentrycznego układu urbanistycznego miejscowości Pokój.

Zadanie: Sporządzenie dokumentacji planu rewitalizacji z zagospodarowaniem terenu dla zabytkowego założenia parkowego w Pokoju

Temat: Program rewitalizacji założenia parkowego w Pokoju.

Park położony jest między ulicami: Opolską (drogą wojewódzką E 454 Opole- Namysłów) a ul. Wolności. Wchodzi w skład dawnego rozległego kompleksu leśnego i parkowego w układzie gwieździsto centrycznym, w którego centrum znajdował się pałac.

Pomimo upływu czasu zachowany został układ komunikacyjny założenia – większość dróg stanowiących ramiona ośmioramiennej gwiazdy została zachowana.¹

Geoportal krajowy- topograficzna.. <http://mapy.geoportal.gov.pl>- 2014

2. Odniesienia historyczne

2.1. Zarys historyczny założenia

W latach 1744 tereny leśne w okolicy dzisiejszej miejscowości Pokój odziedziczył książę Carl Christian Erdmann von Württemberg. Jako zapalony myśliwy w roku 1749 założył osadę, w której wykarczowano osiem krzyżujących się ze sobą alei, a w miejscu ich skrzyżowania utworzono plac, którego zwieńczeniem był pałacyk myśliwski.

Zadanie: Sporządzenie dokumentacji planu rewitalizacji z zagospodarowaniem terenu dla zabytkowego założenia parkowego w Pokoju

Temat: Program rewaloryzacji założenia parkowego w Pokoju.

Po pożarze pałacyku w roku 1751 wzniesiono murowany pałac. Budynek ten stanowił środek oryginalnego układu urbanistycznego. Twórcą planów koncepcji założenia parkowego jako dopełnienia pałacu był ogrodnik Websky, geometryczne założenie parkowe Parku Francuskiego powstało w latach 1756-1777, w późniejszym okresie, w dwu etapach, park angielski.

Ogród francuski zaczynał się dziedzińcem wewnątrz między dwoma skrzydłami oficyny, której część tylną i boczną wykorzystano na oranżerię i cieplarnię. Budynki później zostały przekształcone na mieszkanie ogrodnika, oranżerię przystosowano na użytek plebanii katolickiej i kościoła. Powierzchnia ogrodu francuskiego była podzielona na geometryczne kwatery zróżnicowane pod względem urządzenia. Główne wejście podkreślały dwie rzeźby przedstawiające postać kobietą i męską. Pierwsza część ogrodu pełniła funkcje salonu. Kwatery urządzone w formie trawnika. Po obu stronach centralnej alei znajdowały się symetrycznie położone wgłębniki ozdobione rzeźbami. Brzegi głównej alei obsadzone były szpalerami. Część tą zamykała poprzeczna aleja z drzew owocowych.

Kolejny przedział ogrodu, rozpoczynał się czworokątnym basenem rozciągającym się na całą szerokość ogrodu. Na wysokości centralnej alei basen ten przecinał most. Dalej, po obu stronach alei znajdowały się kameralne wnętrza, w których znajdowały się m.in. tor do gry w kręgle, parasol w stylu japońskim, rośliny sezonowe. Przedział ten zamykał kolejny basen.

Kolejny obszar ogrodu francuskiego zajmował układ licznych alejek, wewnątrz z huśtawką, strzelnicą, labirynt oraz teatr ogrodowy.

Zwieńczenie ogrodu francuskiego stanowiła budowla herbaciarni, tzw. salon wodny.

Herbaciarnia wkrótce po wybudowaniu uległa zawaleniu, przeszła więc do historii jako romantyczna ruina na wyspie otoczonej kanałem wodnym. Po zachodniej stronie salonu wodnego przebiegała tzw. dzika promenada, po wschodniej stronie zaś znajdował się kolejny basen.²

W XIX w. w wyniku trendów w sztuce ogrodowej barokowo – geometryczny układ nasadzeń ogrodu francuskiego zastąpiono stylem swobodnym. Zachowano główną oś widokową, wprowadzono rozległe trawniki. Umieszczono pomniki poświęcone księciu Wilhelmowi, królowi Wilhelmowi II oraz Fryderykowi II.

W 1780 roku wg projektu Klöbera utworzono tzw. Duży Park Angielski, którego obszar sięgał od wzniesienia na Winnej Górze za rozległy kompleks stawów. Ta część parku nie jest objęta opracowaniem jednak należy o nim wspomnieć jako części rozległego założenia urbanistycznego w Pokoju.

¹ „Park w Pokoju” Studium historyczno-kompozycyjne Etap II.A. Sałyga-Rzońca. Wyd. ROBiDZ Opole 2009

Zadanie: Sporządzenie dokumentacji planu rewitalizacji z zagospodarowaniem terenu dla zabytkowego założenia parkowego w Pokoju

Temat: Program rewaloryzacji założenia parkowego w Pokoju.

Założono winnicę z towarzyszącymi jej budynkami gospodarczymi. W 1767 r. wykopano staw zwany Szwedzkim, a na wzniesieniu tzw. Szwedzkiej Górze wybudowano Pałacyk Szwedzki. Wyznaczał on północną granicę Dużego Parku Angielskiego. W tym również okresie wzniesiono zamek na Winnej Górze, latarnię, przystań, ptaszarnię, świątynię i pomniki. Liczne stawy pełniły wielorakie funkcje, były miejscem rozrywki i rekreacji, służyły do hodowli karpia. W okresie budowy dawały zatrudnienie miejscowej ludności.

Najpóźniej, bo w I połowie XIX w na terenie ówczesnego zwierzyńca, pomiędzy Salonem wodnym w PF, a Winną Górą z Dużym Parkiem Angielskim, utworzono Mały Park Angielski (MPA) o charakterze parku krajobrazowego.

W tym czasie właścicielem całego założenia był Eugen Friedrich Franz Heinrich von Württemberg.

Założenie miało swobodny układ dróg, rozmieszczono w nim elementy rzeźbiarskie i architektoniczne. Wybudowano neoklasycystyczny pawilon zwany Domkiem Lalek, ukryty gabinet, strzelnicę, domek wokół pnia dębu.

W 1847 ze względu na naturalne walory klimatyczne oraz przyrodnicze okolic powstało uzdrowisko. Wraz z rozwojem uzdrowiska zmieniał się układ komunikacyjny parku, wprowadzono liczne alejki umożliwiające połączenie parku z budynkami uzdrowiska.

W roku 1863 na cześć księcia Eugeniusza von Württemberg, zwycięzcy spod Culm, ustawiono żeliwny posąg śpiącego lwa.

W 1869 r. na południowym końcu założenia urządzono plac i usypano kopiec dedykowany księżęciu nauczycielowi Schegelowi. Na kopiec, na którym wybudowano altanę, prowadziła spiralna ścieżka.

W 1871 r. postawiono pomnik poświęcony bohaterom wojen w formie kolumny zwieńczonej kobiecą postacią – Germanią, w późniejszym czasie postać została przeniesiona na wzgórze Schlegela, a jej miejsce na szczycie zajął orzeł z rozpostartymi skrzydłami, górując nad parkiem. Pomnik stanowił bardzo mocny akcent.

Ok. 1876r. powstała Świątynia Eugena, pawilon na kolumnach doryckich zwieńczonych kopułą, obiekt zachowywał oś widokowa w kierunku Winnej Góry. Stanowił jasny akcent na ciemnym tle zadrzewienia.

Na Górze Błyskawic (Blizberg) zlokalizowano altanę, z której było widać Pałacyk Szwedzki. Dzięki liczным pomnikom sławiącym bohaterstwo i sukcesy militarne Prus, pod koniec XIX w Park stał się przestrzenią o charakterze patriotycznym.

Od początku XX w założenie parkowe traci powoli na świetności, rok 1945 wnosi szybki upadek wraz z utratą większości budowli, w tym głównego pałacu.

² „Park w Pokoju” Historia obiektu i opis stanu istniejącego. Etap I. A. Sałyga-Rzońca. ROBiDZ w Opolu 2007.

Zadanie: Sporządzenie dokumentacji planu rewitalizacji z zagospodarowaniem terenu dla zabytkowego założenia parkowego w Pokoju

Temat: Program rewaloryzacji założenia parkowego w Pokoju.

Po II wojnie światowej park nie odzyskuje dawnego znaczenia ani walorów przestrzennych. Zaczyna się proces sukcesji roślinności pionierskiej oraz architektury współczesnej, co prowadzi do degradacji założenia i zacierania układu planistycznego.

2.2. Odniesienia gospodarcze i kulturowe

Lasy na terenie, których został założony Pokój należały w XVII w. do hrabiowskiej rodziny von Redern. W roku 1688, poślubiwszy hrabiankę Redernównę, właścicielem tych dóbr stał się książę Carl Friedrich Württemberg z Oleśnicy. W latach 1744-45 tereny te odziedziczył książę Carl Christian Erdmann von Württemberg. Książę był miłośnikiem polowań, chętnie odwiedzał okoliczne lasy. Legenda głosi, że w trakcie polowania zmęczony książę zasnął. Śniła mu się wspaniała rezydencja i to zainspirowało go do podjęcia budowy pałacu. W roku 1748 założył zwierzyniec w lesie. Dla lepszej orientacji w terenie wytyczono i wykarczowano osiem krzyżujących się promienieście alei, ułatwiających orientację, a w miejscu ich przecięcia wzniesiono pałacyk myśliwski jako centralny punkt założenia. Wieża pałacowa mogła pełnić również rolę wieży widokowej – obserwacyjnej. Geneza powstania miejscowości Pokój wywodzi się zatem z zamiłowania właściciela tych ziem do polowań i związanych z nią tradycji myśliwskich. Na szkielecie założenia wywodzącego się z epoki baroku wprowadzono elementy parkowe będące odzwierciedleniem panujących się trendów stylistycznych. Wprowadzono parkowo-geometryczny Ogród Francuski, stanowiący część reprezentacyjną, swoisty zielony salon. Miał on zapewnić relaks pełen wrażeń estetycznych jak również rekreację czynną.

W stylistyce romantycznej zbudowano założenie Dużego Parku Angielskiego z usypanymi wzgórzami, na których założono winnice oraz urządzono architekturę towarzyszącą służącą kontemplacji natury.

Dzieło założenia Pokoju kontynuował bratanek księcia Heinrich Eugen, który wybudował teatr i bibliotekę, nadając parkowi bardziej swobodny układ.

Książę Heinrich Friedrich był gorącym wielbicielem muzyki Carla Marii Webera. Po nawiązaniu z muzykiem kontaktu we Wrocławiu w 1806 roku książę Heinrich Friedrich von Württemberg mianował go nadwornym intendentem muzycznym w swej rezydencji w Pokoju i nadał mu tytuł szlachecki. W tym czasie Carl Maria von Webera napisał szereg utworów kameralnych oraz dwie symfonie, w których znaczącą rolę odgrywa partia oboju, na którym grał książę Heinrich Friedrich. Weber skomponował m. in. dwie symfonie z reminiscencjami scen leśnych do opery pt. "Wolny Strzelec". Jego dzieła muzyczne klasyfikowane są do nurtu wczesnego romantyzmu.

Zadanie: Sporządzenie dokumentacji planu rewitalizacji z zagospodarowaniem terenu dla zabytkowego założenia parkowego w Pokoju

Temat: Program rewaloryzacji założenia parkowego w Pokoju.

Po śmierci księcia Heinricha Friedricha w 1822 roku następcą majątek w Pokoju odziedziczył jego najstarszy syn Eugen, który po śmierci swej żony Matyldy wybudował w parku "Świątynię Matyldy". W 1847 roku nadworny lekarz księcia, doktor Freund założył w Pokoju uzdrowisko. Zbudowano kilka domów dla kuracjuszy i zakład kąpielowy. Leczone głównie choroby reumatyczne i schorzenia nerwowe. Po śmierci księcia w 1857 r. majątek odziedziczył jego najstarszy syn Eugen Erdmann, który nie wniósł większego wkładu w kontynuację dzieła poprzedników. Upamiętnił jednak bohaterską przeszłość Prus i udział rodu Württembergów. W roku 1863 ustawił w parku żeliwny pomnik lwa oraz kolumnę nazwaną "Germania".

Po śmierci księcia Eugena Erdmanna w roku 1875 spadkobiercą został jego syn Wilhelm Eugen, który niespodziewanie umarł w roku 1877. Majątek przeszedł na własność wuja Eugena Wilhelma, który osiadł w Pokoju dopiero w roku 1891. Kolejnym spadkobiercą został jego brat Nikolaus, który również nie wniósł żadnego wkładu w uświetnienie pałacu, parku i osady. Po jego bezpotomnej śmierci w 1903 roku majątek przejął król Wilhelm II von Württemberg. Dobra te były w jego posiadaniu do 1921 roku. Po jego śmierci przejął je jego syn Albrecht Eugen, do którego Pokój należał do roku 1945.

Po II wojnie światowej głównie ze względu na aspekty polityczne i położenie geograficzne założenie parkowe zostało zdegradowane, między innymi z powodu braku właściwego użytkowania, zniszczenia budynków i budowli oraz braku właściwej gospodarki drzewostanem.

3. Zapotrzebowania społeczne

3.1. Stan istniejący

Teren parku przewidziany do opracowania, tj. działka nr 221/18 obręb Pokój KW nr 5744, powierzchnia wg rejestru 41,6470ha, został przekazany Gminie Pokój dniu 8 kwietnia 2009r. Do tego czasu, od 1945r obiekt w większej części wchodził w skład zasobów Lasów Państwowych i był zarządzany przez Nadleśnictwo Pokój, a następnie, po reorganizacji terytorialnej, przez Nadleśnictwo Kup. Na terenie prowadzona była w zasadzie gospodarka leśna. Po przejęciu terenu przez Gminę Pokój wykonano pewne prace porządkowe, dalece jednak niewystarczające z powodu wieloletnich zaniedbań.

3.2. Zapotrzebowania społeczne i rozwój

W związku z rosnącym standardem życia w wymiarze społecznym istnieje i pojawia się szereg potrzeb, a z tych najważniejszych - potrzeba zagospodarowania coraz większej ilości czasu wolnego. Między innymi do zadań gminy należy przygotowanie terenu umożliwiającego spędzanie czasu z programem aktywności zewnętrznej dla rodziców z

Zadanie: Sporządzenie dokumentacji planu rewitalizacji z zagospodarowaniem terenu dla zabytkowego założenia parkowego w Pokoju

Temat: Program rewaloryzacji założenia parkowego w Pokoju.

małymi dziećmi, dziećmi, osób pracujących, emerytów, młodzieży w różnym wieku itp. – mieszkańców i potencjalnych gości. Restytucja funkcji parku pozwoli na czynny udział w konsumpcji dóbr niematerialnych (historia, tradycja regionu), podniesie identyfikację społeczeństwa z małą ojczyzną i pozwoli kształtować uniwersalne odczuwanie piękna krajobrazu.

Oprócz tych podstawowych funkcji park będzie pełnił funkcje edukacyjne, wychowawcze, ze względu na odtworzenie adaptowalnych funkcji również stanie się zabytkiem – obiektem dziedzictwa kulturowego i historycznego. Zastosowanie nowych technik i technologii budowlanych, oświetleniowych, audio, czy też informatycznych pozwoli na uzyskanie satysfakcjonujących współczesnego użytkownika efektów. Możliwe np. będzie zastąpienie części infografiki informacją przeznaczoną na przenośne urządzenia typu smartfon. Przygotowanie infrastruktury (kanalizacji kablowej) umożliwi wprowadzenie w przyszłości nowszych technik informatycznych, audio, video lub oświetleniowych.

3.3. Oczekiwania Inwestora

Zasadnicze oczekiwania Inwestora – Gminy Pokój zawarte są w treści umowy Nr SG-IV.271.3.2014 z dnia 30 maja 2014r., i mają doprowadzić po realizacji projektu do powstania obiektu o funkcjach realizujących zapotrzebowanie społeczne, zapewniające ochronę dziedzictwa historycznego i kulturowego. Jednocześnie ma zapewnić jego utrzymanie i użytkowanie w sposób bezpieczny dla użytkowników, zasobów materii historycznej i przyrodniczej, w sposób najbardziej efektywny z punktu widzenia kosztów poniesionych na rewaloryzację oraz kosztów, które będą ponoszone w przyszłości na utrzymanie i pielęgnację obiektu.

4. Ochrona dziedzictwa kulturowego

4.1. Odniesienia prawne – przepisy związane, tj:

Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami Dz.U. 2003 nr 162 poz. 1568

Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r o ochronie gruntów rolnych i leśnych Dz. U. 1995 nr 78

Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r o ochronie przyrody Dz. U. 2004 nr 92 poz 880

Zalecenia pokontrolne WUOZ w Opolu

4.2. Ochrona dziedzictwa kulturowego

Przyjęto za wyjściowe do programu rewaloryzacji wytyczne zawarte w opracowaniu prof. Rafała Eysymontta i mgr Danuty Eysymontt

Zadanie: Sporządzenie dokumentacji planu rewitalizacji z zagospodarowaniem terenu dla zabytkowego założenia parkowego w Pokoju

Temat: Program rewaloryzacji założenia parkowego w Pokoju.

5. Proponowane rozwiązania

5.1. Zakładane funkcje parku. Definicje.

Rewitalizacja- ożywienie, zespół działań urbanistycznych i planistycznych, których celem jest społeczne, architektoniczne, planistyczne i ekonomiczne korzystne przekształcenie przestrzeni publicznej, która utraciła swoje pierwotne funkcje.

Rewaloryzacja – połączenie zabiegów konserwatorskich i adaptacyjnych rezultatem, których jest dostosowanie historycznych założeń, z możliwie maksymalnym zachowaniem walorów, do wymogów współczesnych użytkowników.

Rekreacja – jako forma aktywności fizycznej i umysłowej podejmowana poza obowiązkami zawodowymi, stosowana dobrowolnie w celu odpoczynku i rozrywki.

Edukacja kulturalna- dzięki edukacji kulturalnej społeczeństwo dowiadyuje się o swoim kulturalnym dziedzictwie i przekazuje tę wiedzę następnym pokoleniom

Edukacja historyczna- ma z jednej strony zapewnić człowiekowi poczucie więzi ze światem, z drugiej zaś utrwaląc i wzmacniać tożsamość narodową i lokalną

Edukacja przyrodnicza- wskazuje na aspekty środowiska naturalnego, jak chronić otaczając nas przyrodę i czerpać z niej przyjemność

Relaks- stan umysłowego i fizycznego odprężenia organizmu.

Część północna – Park Francuski zostanie połączony w całość z działką 369/95, obecnie poza granicami parku i ochrony konserwatorskiej. Na tej części, zamkniętej linią rozgraniczającą z Małym Parkiem Angielskim, zostanie odtworzony (na części powierzchni) fragment ogrodu o charakterze barokowym, z elementami geometrycznymi, układami wodnym, z zachowaniem symetryczności układu. Odtworzenie będzie skojarzeniowe, nie będzie obejmować całej powierzchni Parku Francuskiego. Ta część parku została przekształcona w stylu krajobrazowym na przełomie XVIII i XIX wieku, a jedna z głównych atrakcji ogrodu francuskiego – salon wodny w sposób niezaplanowany zmienił się w romantyczną ruinę. Będzie on zachowany w tej postaci, a po odpowiednim zabezpieczeniu i doświetleniu stanowić ma atrakcję – łącznik między stylami w parku.

Zadanie: Sporządzenie dokumentacji planu rewitalizacji z zagospodarowaniem terenu dla zabytkowego założenia parkowego w Pokoju

Temat: Program rewaloryzacji założenia parkowego w Pokoju.

Odtworzenie założenia barokowego wymagałoby dokonania wycinki całego drzewostanu PF i odtworzenie charakterystycznych nasadzeń geometrycznych, w obecnym stanie należy uszanować materię historyczną – w tym przypadku dobrze zachowane fragmenty drzewostanu pochodzące z nasadzeń z przełomu XVIII i XIX oraz z XIX wieku. Zaadaptowany na potrzeby parku zostanie teren po – kolejno – ogrodnictwie, szkółce, stacji badania i oceny odmian. Na działce nr 369/95 przewidziana jest rozbiórka pozostałości po zabudowie stacji badania i oceny odmian, nawierzchni, szklarni itp. zachowane zostaną istniejące studnie głębinowe, przewiduje się wykorzystać je jako źródła zasilania w wodę założeń parkowych. Również na tym terenie projektowane są budynki zaplecza – wystawienniczego, socjalnego, pergola, ogrodzenie murem nawiązującym do istniejącego od strony ul. Wolności wraz z bramami reprezentacyjną i gospodarczą. Wyremontowana zostanie pozostałość po szklarni – komin. Również na tym terenie, ze względu na bliskość centrum miejscowości, projektowany jest plac zabaw dla dzieci młodszych oraz plac edukacji ogrodniczej. W nawiązaniu do historycznego teatru zaprojektowana zostanie muszla koncertowa. Zespół urządzeń i wyposażenie w infrastrukturę energetyczną pozwoli użytkować teren pomiędzy budynkami zapleczy i muszlą koncertową jako teren imprez oficjalnych, okolicznościowych itp.

Zadanie: Sporządzenie dokumentacji planu rewitalizacji z zagospodarowaniem terenu dla zabytkowego założenia parkowego w Pokoju

Temat: Program rewaloryzacji założenia parkowego w Pokoju.

Zakładany efekt – inspiracja Park Tiergarten w Berlinie

Główna oś widokowa od wejścia w północnej części parku zostanie poszerzona kosztem drzewostanu, wypełniona parterami gazonowymi z możliwością uzupełniającego stosowania obsadzeń. Atrakcją poszerzonej osi widokowej będzie salon wodny, odsłonięty z samosiewów, zabezpieczony i doświetlony. Poprzeczne osie widokowe zostaną podkreślone basenami wodnymi (symetryczny układ przy wejściu od strony północnej PF), wkomponowanymi artefaktami (pomnik Księcia Wilhelma i gład narzutowy) oraz pomnik Króla Wilhelma II (bliżej salonu wodnego - amfiteatr) z okresu późniejszego.

Zadanie: Sporządzenie dokumentacji planu rewitalizacji z zagospodarowaniem terenu dla zabytkowego założenia parkowego w Pokoju

Temat: Program rewaloryzacji założenia parkowego w Pokoju.

Zakładany efekt – inspiracja Park Sanssouci, Poczdam

Na powierzchni PF, za wyjątkiem części południowo-zachodniej, na której była zlokalizowana dzika promenada, projektuje się odtworzenie trawników parkowych pod drzewostanem. Takie zagospodarowanie terenu pozwoli na swobodny wgląd w założenie, podniesie poczucie bezpieczeństwa użytkowników oraz zapewni właściwe użytkowanie i utrzymanie tej części parku. Zakłada się odtworzenie części niskich szpalerów lub żywopłotów pozwalających na wgląd w otoczenie, dla zachowania połączeń widokowych z przekształconym w stylu krajobrazowym otoczeniem.

Wschodnia część Parku Francuskiego, obecnie pod zarządem Agencji Zasobów Rolnych SP, zostanie włączona do parku. Budowle i budynki znajdujące się na tym terenie, z wyjątkiem komina szklarni, zostaną rozebrane. W tej części projektuje się budowę pawilonu wystawienniczego z zapleczem socjalnym dla gości (toalety), z możliwością adaptacji na cele

Zadanie: Sporządzenie dokumentacji planu rewitalizacji z zagospodarowaniem terenu dla zabytkowego założenia parkowego w Pokoju

Temat: Program rewaloryzacji założenia parkowego w Pokoju.

małej gastronomii, bramy głównej, pawilonu gospodarczego z zapleczem na potrzeby utrzymania parku oraz pergoli wzdłuż ul. Wolności. Oprócz tego projektuje się budowę muszli koncertowej, odbudowę muru i budowę jego przedłużenia do południowej granicy Parku Francuskiego oraz basenu optycznie łączącego się z basenem wokół salonu wodnego. Również na tym terenie przewidziano budowę placu zabaw dla dzieci młodszych (wymagających opieki). Na terenie graniczącym z parkiem od zachodu i ul. Wolności od wschodu. Ze względu na penetrację zwierzyny (głównie dzików!) konieczne jest szczelne ogrodzenie Parku Francuskiego. Proponowane ogrodzenia to: od strony ul. Wolności – odtworzony i nowy mur, od strony ul. Opolskiej i placu centralnego – ogrodzenie metalowe na murowanych słupkach, maskowane żywopłotem grabowym, od strony południowej – ogrodzenia metalowe stylizowane, nie utrudniające wglądu w Mały Park Angielski. Ogrodzenie ma zabezpieczyć teren przed szkodami od zwierzyny, a głównie niszczeniu trawników i parterów. W części od ul. Opolskiej i ul. Wolności ma stanowić ponadto osłonę od ruchu ulicznego. Od strony północnej ogrodzenie również niskie, maskowane żywopłotem lub szpalerem grabowym, z wejściem przez odcinek bindażu grabowego ustawionego w osi założenia.

- a. Część południowa – MPA kompozycyjnie połączony jest z PF osią od salonu wodnego do polany z lwem.

Połączenie salonu wodnego z polaną z posągiem śpiącego lwa jest przedłużeniem osi PF, jest projektowane do odtworzenia w pierwotnej szerokości. Projektowane jest założenie szerokiego trawnika gazonowego z komunikacją w środkowej części, z otwarciem na gazon do posągu śpiącego lwa, będącego dominantą tej osi. Za posągiem trawnik parkowy z pojedynczymi drzewami, z otwarciem widokowym w kierunku świątyni Eugena, kolumny Germania, zabytkowej sosny wejmutki i wzgórza Schlegela. Na tych osiach (w granicach sektorów I, IV, VII) projektuje się odtworzenie trawników parkowych pod pojedynczymi drzewami lub ich grupami.

Zadanie: Sporządzenie dokumentacji planu rewitalizacji z zagospodarowaniem terenu dla zabytkowego założenia parkowego w Pokoju

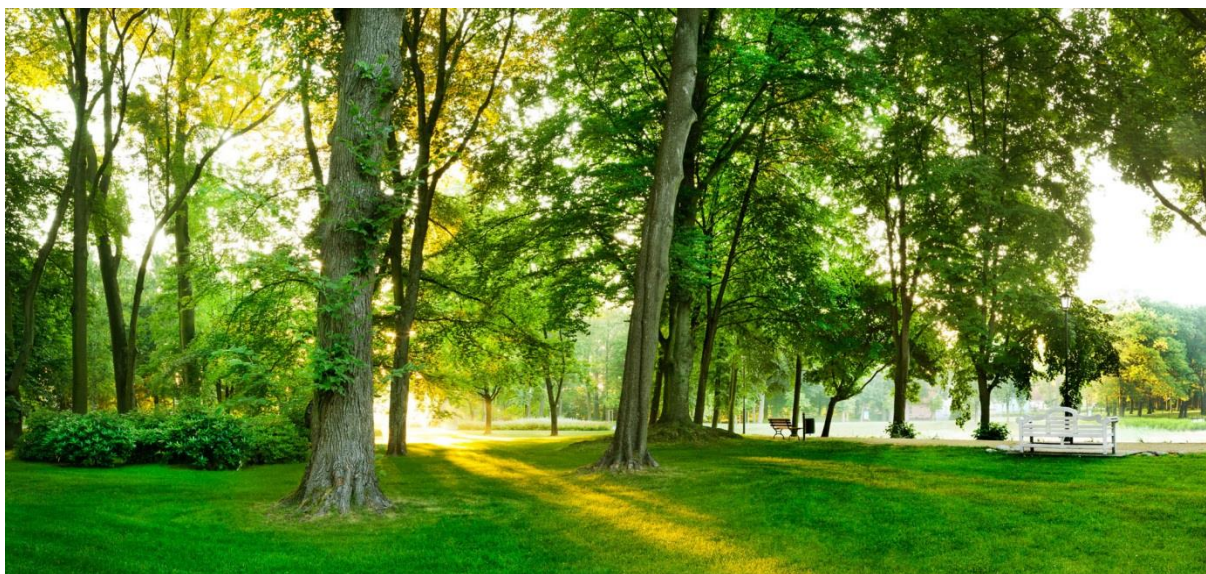
Temat: Program rewaloryzacji założenia parkowego w Pokoju.

Zakładany efekt – inspiracja Park Sanssouci, Poczdam

Zadanie: Sporządzenie dokumentacji planu rewitalizacji z zagospodarowaniem terenu dla zabytkowego założenia parkowego w Pokoju

Temat: Program rewaloryzacji założenia parkowego w Pokoju.

Zakładany efekt – inspiracja Park Miejski w Sycowie

Ponieważ planuje się wykonanie cięć odsłaniających w drzewostanie z wyniesionymi w górę koronami w obrzeżach trawników parkowych, w miejscach dostatecznie doświetlonych projektuje się założenie klombów bylinowych, nasadzenia kolekcyjne rododendronów i krzewów o interesującym pokroju i ubarwieniu atrakcyjnym przez cały rok. Główna pętla spacerowa będzie przechodziła przez wszystkie sektory pozwalając na dotarcie do kolejnych, głównych elementów historycznych założenia.

Na zewnątrz głównej pętli drzewostan projektuje się przeświecić w stopniu pozwalającym na utrzymanie trawników parkowych bezpośrednio przy ścieżkach (pasem o szerokości 3-5m) oraz we fragmentach otwierających interesujące powiązania z otaczającym krajobrazem. Na fragmentach zacienionych projektuje się nasadzenia i uzupełnienia roślin sezonowych runa, cebulowych itp.

Zadanie: Sporządzenie dokumentacji planu rewitalizacji z zagospodarowaniem terenu dla zabytkowego założenia parkowego w Pokoju

Temat: Program rewaloryzacji założenia parkowego w Pokoju.

Inspiracja – Park Zdrojowy w Kudowie-Zdrój

Zadanie: Sporządzenie dokumentacji planu rewitalizacji z zagospodarowaniem terenu dla zabytkowego założenia parkowego w Pokoju

Temat: Program rewaloryzacji założenia parkowego w Pokoju.

Inspiracja – Park Miejski w Sycowie

Część trawników parkowych może być okresowo prowadzona jak łąki parkowe – fragmenty nie używane jako miejsca aktywnego wypoczynku np. mogą być koszone 2-3 razy w sezonie wegetacyjnym.

Dyskusyjna zostaje sprawa ogrodzenia części MPA, położonej na północ od drogi nr 4, 5 i 5a, łączącej Winną Górę z ul. Wolności. Ze względu na prawdopodobne szkody wyrządzane przez dziki (niszczenie trawników i łąk) uzasadnione jest powtórzenie niskiego ogrodzenia tego terenu. Zwierzyna płowa nie powoduje szkód innych niż zgryzanie zimą i czemchanie wiosną i latem niektórych, niskich roślin.

W części południowo-zachodniej projektowana jest strefa wypoczynku aktywnego – w sektorach V, VI, VIII. W otoczeniu parku linowego (sektory VI) drzewostan będzie prześwietlony według wymogów bezpieczeństwa i widoczności, runo w postaci naturalnej, bez uzupełnień.

W otoczeniu polany grillowej i miejsc do gry w ringo, piłkę plażową (boisko piaszczyste) drzewostan prześwietlony w stopniu zapewniającym utrzymanie trawników użytkowych, nasłonecznionych dostatecznie dla np. plażowania czy piknikowania na trawie.

Zadanie: Sporządzenie dokumentacji planu rewitalizacji z zagospodarowaniem terenu dla zabytkowego założenia parkowego w Pokoju

Temat: Program rewaloryzacji założenia parkowego w Pokoju.

Oprócz tego teren wyposażony zostanie altaną piknikową z grillem, stoły i ławy do piknikowania oraz siłownię terenową.

Tor rolkowy wykonany z kostki betonowej bezszwowej, w formie położonej ósemki, w sektorze V, VI.

5.2. Gospodarka drzewostanem

- a. Park Francuski – odtworzenie na części powierzchni parterów gazonowych wymaga usunięcia części drzew i samosiewów dla uzyskanie doświetlonej, otwartej przestrzeni. Na tej części założenia projektuje się wycinkę samosiewów, drzew kolidujących z koncepcją zagospodarowania i zagrażających bezpieczeństwu. Projektowane są nasadzenia krzewów i pojedynczych drzew dla odtworzenia wartościowych okazów oraz adaptacja niektórych egzemplarzy rododendronów. Szczegóły opracowania w tomie II Projekt Zieleni.
- b. Mały Park Angielski – odtworzenie na części powierzchni polan z trawnikami parkowymi (okolice pomnika Iwa, pawilonu Eugena, kolumny „Germania”, zabytkowej sosny wejmutki, placu i wzgórza Schlegela). Odtworzenie połączenia widokowego na Winną Górę lub w tym kierunku, otwarcie zanikłych połączeń widokowych między elementami dekoracyjnymi – rzeźbami, altanami itp. wymaga usunięcia części drzew i samosiewów kolidujących z koncepcją zagospodarowania i zagrażających bezpieczeństwu. W części zachodniej (od strony ul. Opolskiej) projektuje się pozostawienie strefy buforowej z minimalną ingerencją w drzewostan. Na części wschodniej i południowej przewiduje się wycinki zachowawcze – pozwalające na otwarcie okien widokowych. W strefach rekreacji aktywnej (park linowy) zachowane zostaną drzewa niezagrożące bezpieczeństwu użytkowników. Projektowane są nasadzenia drzew w formie soliterów (pojedyncze lub grupowe), krzewów w formie kęp i grup, bylin, roślin runa i odtworzenie trawników i łąk parkowych.

5.3. Projekt zieleni

- a. Park Francuski

Sektor I Partery barokowe

Obszar rozciąga się wzdłuż osi głównej od północy w kierunku salonu wodnego.

Zakłada odtworzenie w okolicach osi tej części parku gazonów trawnikowych celem nawiązania do pierwotnego, barokowego charakteru założenia. Projektowane są również charakterystyczne układy komunikacyjne, właściwe dla epoki, zachowuje się

Zadanie: Sporządzenie dokumentacji planu rewitalizacji z zagospodarowaniem terenu dla zabytkowego założenia parkowego w Pokoju

Temat: Program rewaloryzacji założenia parkowego w Pokoju.

symetrię tego fragmentu założenia. Na terenie znajduje się Postument księcia Wilhelma oraz gład narzutowy, które zostaną wkomponowane naprzeciwległe w nowe założenie. Ponieważ teren jest zamknięty drzewostanami o znaczącej wysokości, nie projektuje się odtwarzania szpalerów, labiryntów, boskietów itp. sztafażu barokowego. Istniejące układy komunikacyjne zostaną podporządkowane symetrycznemu układowi barokowemu, pozostałe zostaną zamaskowane innym kolorem nawierzchni.

Sektor II Strefa reprezentacyjna

Obszar obejmuje wschodnią stronę PF od ul. Wolności do sektora I.

W części wschodniej, na obecnej działce AWRSP, projektuje się założenie trawników gazonowych do użytkowania okolicznościowego (imprezy gminne w budynku ekspozycyjnym, muszli koncertowej), placu zabaw dla dzieci młodszych, oraz rozbudowę (przedłużenie) basenu prostokątnego od strony salonu wodnego w kierunku ul. Wolności. Teren ten jest otoczeniem głównego wejścia do parku, pełnić będzie funkcje reprezentacyjne. Wzdłuż muru, przy pergoli będącej przedłużeniem linii budynków, projektowane są nasadzenia pnączy, a przy ciągu komunikacyjnym od strony południowej – klomby krzewów i bylin. Na terenie znajduje się komin po ciepłarni, który zostanie zaadoptowany w założeniu.

Sektor III Strefa parkowa

Zajmuje obszar zachodni po stronie Strefy I do ul. Opolskiej od południa granicząc z Sektorem V.

Przez otwarcie przestrzeni pod koronami drzew oraz odtworzenie trawników gazonowych i parkowych zostanie dokonane scalenie kompozycyjne terenu PF.

Sektor IV Salon wodny

Znajduje się centralnie na przedłużeniu osi widokowej strefy I w kierunku południowym stanowiąc dominantę architektoniczną w PF.

ruiny Salonu Wodnego zostaną wyeksponowane poprzez usunięcie porastających je drzew. Projekt zakłada wyeksponowanie Salonu wodnego za pomocą osi widokowych oraz iluminacji świetlnej.

Strefa V Dzika Promenada

Dla podkreślenia kontrastu – część południowo-zachodnia PF pozostanie niemal niezmieniona i będzie stanowić nawiązanie stylistyczne do dzikiej promenady, historycznie położonej w tym miejscu. Adaptacja niektórych skupin krzewów i runa w strefach obrzeżnych i nasadzenie żywopłotu wzdłuż projektowanego ogrodzenia ochronnego od strony zachodniej – ul. Opolskiej. Na terenie znajduje się Pomnik króla Wilhelma II, którego okolica zostanie doświetlona w celu uwydatnienia posągu.

Zadanie: Sporządzenie dokumentacji planu rewitalizacji z zagospodarowaniem terenu dla zabytkowego założenia parkowego w Pokoju

Temat: Program rewaloryzacji założenia parkowego w Pokoju.

b. Mały Park Angielski

Sektor nr I od północy strefa wejścia do MPA, stanowi przedłużenie osi widokowej od PF w głąb MPA, obejmuje teren wokół polany z posągiem śpiącego lwa, ograniczony od południa rowem nr a, od wschodu ograniczony drogą nr 0 oraz nr 2, od zachodu drogą nr 0, oraz 12. Przewiduje się odtworzenie rozległej polany z centralnym akcentem – posągiem. Wzniesienie Blitzberg z altaną, małym stawem z wyspą i mostkiem oraz rzeźbami Pomnik Bogini Pokoju, Posąg Minerwy od strony zachodniej i obeliskiem neogotyckim i Posągiem Diany od strony wschodniej. Obiekty podświetlone. Do adaptacji skupiny rododendronów, okazy soliterów (platan, dęby itp.). nowe nasadzenia – kolekcja rododendronów na obrzeżach polany, przy stawie i wzdłuż rowu melioracyjnego. Uzupełniające nasadzenia drzew o barwnych liściach, kwitnących w różnych porach sezonu wegetacyjnego. Nasadzenia bylin w klombach i skupinach podporządkowanych kolekcji rododendronów i azalii, bylin sezonowych w strefach cienistych i półcienistych. W części centralnej, wokół posągu – trawnik gazonowy, w części okalającej – trawniki parkowe.

Otoczenie stawu zostanie objęte kompozycją stylizowaną na ogród japoński. Na terenie całego sektora zdecydowane cięcia odsłaniające – kompozycyjne.

Sektor nr II obejmuje teren po wschodniej stronie polany (sektora I), od drogi dzielącej PF z MPA do rowu melioracyjnego nr a. Otwarcia w kierunku wschodnim – ul. Wolności będą typowane w trakcie prac, dopuszcza się pozostawienie części samosiewu i podszytu w strefie przy granicy zewnętrznej parku. Byliny sezonowe w strefach cienistych i półcienistych. Trawniki parkowe w pasach przy drogach – szerokość ok. 5m na stronę, z poszerzeniami w strefach dobrze doświetlonych, w otoczeniu rzeźb i skrzyżowań. Cięcia kompozycyjne zachowawcze.

Sektor nr III obejmuje teren po zachodniej stronie polany (sektora I), od drogi dzielącej PF z MPA do drogi łączącej z posesją przy ul. Opolskiej droga nr 10. W skład tego sektora wchodzi naturalny zbiornik wodny, zasilany okresowo wodą z rowu melioracyjnego. Znaturalizowany zbiornik wodny powstały na terenie, z którego wydobywano glinę i ziemię oraz jego sąsiedztwo z ruchliwą ul. Opolską projektuje się pozostawić bez ingerencji ze względu na prawdopodobne zasiedlenie przez płazy. Naturalne zagłębienia przy brzegach zbiornika zostaną podsadzone bylinami o charakterze pozwalającym utrzymać naturalistyczny charakter fragmentu. Projektuje się wykonanie drewnianej kładki nad powierzchnią części zabagnionego terenu oraz na części podświetlenie.

Zadanie: Sporządzenie dokumentacji planu rewitalizacji z zagospodarowaniem terenu dla zabytkowego założenia parkowego w Pokoju

Temat: Program rewaloryzacji założenia parkowego w Pokoju.

Na terenie całego sektora przeprowadzone zostaną cięcia kompozycyjne otwierające połączenia widokowe na polanę i doświetlające rzeźby. Część krzewów (derenie) do adaptacji i częściowo – uzupełnienia, oprócz tego nasadzenia kolekcyjnych rododendronów.

Sektor nr IV stanowi przedłużenie głównej osi widokowej, jest przedłużeniem sektora nr I w kierunku południowym, obejmuje trawniki parkowe w strefie pawilonu Eugena, kolumny „Germania”, zabytkowej sosny wejmutki oraz posąg Apolla. Obszar zamyka się w granicach od północy rów melioracyjny nr a, od południa droga nr 6 i 7 od wschodniej strony droga nr 2 i 3, od zachodniej droga nr 9. Teren przecina rów melioracyjny nr b biegnący od rowu nr a odbierający wodę z kierunku wschodniego, od i spoza granicy MPA. Na terenie całego sektora przeprowadzone zostaną cięcia kompozycyjne otwierające połączenia widokowe, umożliwiające odtworzenie zatartych ciągów komunikacyjnych i adaptację cennych krzewów.

Sektor nr V obejmuje teren po zachodniej stronie sektora nr IV. Zasięg obszaru rozciąga się od ul. Opolskiej na wschód do drogi nr 9, sektor zamyka się od północy drogą nr 10, od południa droga nr 3 następnie na południe drogą nr 0 u zbiegu z drogą nr 7. Planuje się aby sektor ten stanowił część obszaru strefy rekreacji sportowych.

Lokalizuje się w tym rejonie tory rolkowe.

Ponieważ nie istnieją znaczące pozostałości po założeniu uzdrowiskowym w części wewnętrznej zostaną pokazane historyczne połączenia i trasy ścieżek. Na terenie całego części sektora przeprowadzone zostaną cięcia kompozycyjne otwierające połączenia widokowe, na części od ul. Opolskiej zachowany zostanie pas buforowy.

Sektor nr VI od północy wciną się w sektor nr 5 stanowiąc jego przedłużenie.

Od zachodu graniczy z ul. Opolską od południa ul. Winna Góra.

Planuje się aby sektor ten był jak poprzedni obszarem rekreacji czynnej, z przedłużeniem torów rolkowych, oraz tras parku linowego z małym zapleczem magazynowym dla tego parku usytuowanym przy terenie zaadoptowanym pod parking dla samochodów. Na terenie sektora przeprowadzone zostaną cięcia kompozycyjne i techniczne konieczne dla urządzenia parku linowego. Od strony ul. Opolskiej dalszy ciąg strefy buforowej.

Sektor nr VII rozciąga się wzdłuż wschodniej granicy parku MPA od sektora nr II na południe do sektora nr IX do drogi nr 4. Wschodnią granicę stanowią droga nr 2, 3, 0, 6, 5. W południowej części obszaru zlokalizowany jest Plac Schlegela. Jest to obszar strefy ciszy i naturalizmu. Planowane doświetlenie rzeźb, a w ich otoczeniu kolekcyjne nasadzenia rododendronów oraz bylin towarzyszących. Teren odzyskać ma

Zadanie: Sporządzenie dokumentacji planu rewitalizacji z zagospodarowaniem terenu dla zabytkowego założenia parkowego w Pokoju

Temat: Program rewaloryzacji założenia parkowego w Pokoju.

charakter otwartych polan z ekspozycją kopca Schlegela z altaną. Na terenie całego sektora przeprowadzone zostaną zdecydowane cięcia kompozycyjne otwierające połączenia widokowe i pozwalające odtworzyć historyczne polany i łąki parkowe.

Sektor nr VIII jest to teren przedłużenia sektora nr IV w kierunku południowej granicy parku, ograniczony drogami nr 5, 6, 7. Sektor ten również stanowi obszar do rekreacji czynnej. W tym obszarze planuje się wprowadzenie placzka grillowego, trawników do celów piknikowych. Na terenie sektora przeprowadzone zostaną cięcia kompozycyjne, techniczne umożliwiające usytuowanie planowanych elementów programu rekreacyjnego.

Sektor nr IX Jest to obszar zamykający od południowego wschodu MPA oraz tzw. dzika aleja - łącznik z Winną Górą i terenem DPA. Na obszarze znajduje się staw przewidziany do odtworzenia w formie terenowego obniżenia, okresowo zalewanego wodą oraz rów melioracyjny nr c. Na terenie całego sektora przeprowadzone zostaną cięcia zachowawcze kompozycyjne otwierające połączenia widokowe, między innymi z dzikiej alei.

5.4. Projekt odtworzenia zabytków nieruchomych i ruchomych – nomenklatura wg opracowania „Studium historyczno...” J. Sałyga-Rzońca

a. Lista zabytków nieruchomych

1. Salon wodny - PF
2. Świątynia księcia Eugena von Wurttemberg - MPA
3. Wzniesienie Blizberg - MPA
4. Kopiec Schlegela – MPA
5. Pawilon Eugena- MPA

b. Lista zabytków ruchomych rzeźby itp.

1. Pomnik księcia Wilhelma - PF
2. Głaz narzutowy - PF
3. Muza koronująca króla Fryderyka II - MPA
4. Obelisk neogotycki- MPA
5. Posąg Apolla- MPA
6. Posąg Wenus- MPA
7. Posąg Diany- MPA
8. Posąg Minerwy- MPA
9. Pomnik śpiącego lwa- MPA

Zadanie: Sporządzenie dokumentacji planu rewitalizacji z zagospodarowaniem terenu dla zabytkowego założenia parkowego w Pokoju

Temat: Program rewaloryzacji założenia parkowego w Pokoju.

10. Kolumna Zwycięstwa- Germania- MPA

5.5. Projekty architektury

- a. Muszla koncertowa pow. użytkowa 376,34 m²,
Na fundamencie żelbetowym ściana oporowa żelbetowa oraz z cegły klinkierowej gr 5,5 cm, kolor czerwony klasyczny. Dach więzar drewniany z deskowaniem, pokrycie-płytką włóknocementowa struktonit układ pętłkowy. Posadzka fibrobetonowa szlifowana – architektura, konstrukcja według projektu autorskiego, w okolicy teatru ogrodowego z XVIII wieku (wg rekonstrukcji Regehlego, rep. T. Skaletz, za Sałyga-Rzońca 2007).
- b. Budynek wystawienniczy z zapleczem socjalnym dla zwiedzających, powierzchni użytkowa 203,26m²
Konstrukcja: Ściana fundamentowa z bloczków betonowych typu M na zaprawie cementowej. Filary nośne z cegły klinkierowej klasycznej 5,5cm rdzeń żelbetowy 25x25cm. Ściana osłonowa zewnętrzna z klinkieru oraz z drewna sosnowego. Ściany wewnętrzne z klinkieru oraz z pustaków ceramicznych tynkowanych z gładzią gipsową. Więzar dachowy drewniany z deskowaniem poszycie dachówka ceramiczna. – architektura, konstrukcja według projektu autorskiego, wzdłuż muru od strony ul. Wolności. Budynek połączony z główną bramą wejściową i pergolą.
- c. Budynek na potrzeby zaplecza technicznego dla parku powierzchnia użytkowa 81,41 m² – architektura, konstrukcja według projektu autorskiego, wzdłuż muru od strony ul. Wolności w części bliższej placowi centralnemu. Budynek połączony funkcjonalnie z techniczną bramą wejściową. Konstrukcja analogicznie jak Budynek wystawienniczy pkt 5.5.b
- d. Wiata dla odwiedzających oraz wiata gospodarcza filary nośne z cegły klinkierowej klasycznej 5,5cm rdzeń żelbetowy 25x25cm. Więzar dachowy drewniany z deskowaniem poszycie dachówka ceramiczna.
- e. Budynek z zapleczem socjalnym dla zwiedzających i korzystających z parku linowego, terenu grillowego, torów rolkowych, powierzchnia użytkowa 98,58 m² – architektura, konstrukcja według projektu autorskiego. Przy parkingu południowym

Zadanie: Sporządzenie dokumentacji planu rewitalizacji z zagospodarowaniem terenu dla zabytkowego założenia parkowego w Pokoju

Temat: Program rewaloryzacji założenia parkowego w Pokoju.

od ul. Winna Góra z zadaszonym wejściem oraz pergolą. Konstrukcja analogicznie jak Budynek wystawienniczy pkt 5.5.b

f. Projekt prac rozbiórkowych

Rezygnacja z adaptacji budynku z terenu ogrodnictwa na cele wystawiennicze. Projekt prac rozbiórkowych – budynki i budowle na terenie obecnie administrowanym przez AWRSP OT Opole; według projektu. Do adaptacji na potrzeby zasilania układów wodnych przeznaczone są dwie studnie głębinowe.

5.6 Projekty małej architektury

- a. plac zabaw powierzchnia użytkowa 1364 m² złożony z wielopoziomowej konstrukcji zestawu zabawowego dla grupy wiekowej dzieci od 3-12 lat jest to strefa zabaw do 75 użytkowników, konstrukcja stalowa oraz drewniana z elementami sklejk i plastiku. Konstrukcja zakotwiona na stopach betonowych. Projekt typowy certyfikowany.

Dodatkowe wyposażenie stanowią takie urządzenia jak:

- huśtawka wahadłowa. Projekt typowy certyfikowany. Przedział wiekowy 3-15 lat. Konstrukcja stalowa, stopu zabetonowane w podłożu. Siedzisko stalowe z opłotem linowym na łańcuchach.
- stół do zabawy piaskiem i wodą. Projekt typowy certyfikowany. Przedział wiekowy od 1-8 lat Konstrukcja stalowa posadowiona w podłożu na betonowych bloczkach. Panele wykonane ze sklejki pokrytej trzykrotnie farbą poliuretanową z wierzchu polakierowana. Baseniki z poliestru.

- a. Park linowy Jest to obszar do użytku pod nadzorem przeszkolonego personelu stanowiącego obsługę obiektu.

Składa się z czterech tras o zróżnicowanym stopniu trudności dobrany dla określonych grup wiekowych od 3-12 lat oraz dla młodzieży i dorosłych bez przedziału wiekowego powyżej 130 cm wzrostu, wg projektu specjalistycznego. Łączna długość tras wynosi 744 mb.

- Trasa żółta dla najmłodszych o długości 103m w całości zabezpieczona siatką asekuracyjną z wyjściami ewakuacyjnymi.
- Trasa zielona długości 160m na wys 4m zakończona tyrolką do ziemi.
- trasa niebieska długości 217 m na wys 5,5m zakończona tyrolką do platformy na wys 1,8m.
- trasa czerwona długości 264m na wys 8m zakończona tyrolką do platformy na wys 4,6m.

Zadanie: Sporządzenie dokumentacji planu rewitalizacji z zagospodarowaniem terenu dla zabytkowego założenia parkowego w Pokoju

Temat: Program rewaloryzacji założenia parkowego w Pokoju.

Konstrukcje zainstalowane na naturalnym drzewostanie. Domki, platformy, drabinki itp wykonane z drewna oraz systemu siatek asekuracyjnych, odciągi linowe, przeszkody linowe wykonane z lin oraz lin stalowych z opłotem.

Do użytkowania tras niezbędny jest sprzęt osobisty użytkownika: zabezpieczający i asekurujący taki jak: kas, uprząż, karabinek, bloczek, lonża itp

- b. Elementy małej architektury – ławki, kosze na śmieci elementy stylizowane stosowane do założen parkowych z trwałych elementów składowych. Projekt typowy certyfikowany.
 - Ławka wykonana z podpór żeliwnych lakierowanych na kolor czarny, siedzisko z drewnianych desek z drzew liściastych impregnowanych ciśnieniowo i olejowanych, kolor -kasztan.
 - kosz na śmieci słupek stal ocynkowana i żeliwo lakierowane proszkowo, żeliwo lakierowane kolor czarny, korpus pojemnika lakierowany proszkowo kolor czarny.
- d. Elementy informacji przestrzennej i edukacji historyczno-przyrodniczej. Elementy stylizowane stosowane w założeniach parkowych z trwałych elementów. Wg projektu typowego, certyfikowane. Zastosowane tablice informacyjne przy wejściach do parku kierunkowskazy rozmieszczone w newralgicznych punktach parku oraz tablice funkcyjne z regulaminem na poszczególnych placach objętych przepisami. Większość typowej infografiki zostanie zastąpiona informacją przeznaczoną na przenośne urządzenia typu smartfon w postaci kodów QR code. Elementy wykonane ze stali malowanej powłoką antykorozyjną kolor czarny.
- e. Altany jako zadaszone miejsce spoczynku dla zwiedzających oraz akcent architektoniczny w parku. Dwie altany na planie ośmiokąta o średnicy 4m i 6m konstrukcja drewniana, poszycie dachu dachówka. Wiata piknikowa w formie drewnianej altany na planie prostokąta powierzchnia użytkowa 86,41m² z miejscem na ławy i siedziska, której element wyposażenia stanowi grill z kominem ponad kalenicę dachu altany.
- f. ~~Mostek na wyspę element stylizowany o charakterze japońskim służący jako przejście na wyspę na małym stawie oraz jako dominanta architektoniczna w zakątku japońskim w tej części parku.~~
- g. Ogrodzenie parku. Rodzaj użytego ogrodzenia uzależniony jest od funkcji jaką pełni w danej części parku. Od strony wschodniej PF ul. Wolności - rekonstrukcja zabytkowego ogrodzenia pełnego, murowanego z cegły klinkierowej klasycznej, czerwonej na zaprawie cementowo-wapiennej. Opierzenie muru elementem profilowym betonowym. Od strony zachodniej ul. Opolska – rekonstrukcja

Zadanie: Sporządzenie dokumentacji planu rewitalizacji z zagospodarowaniem terenu dla zabytkowego założenia parkowego w Pokoju

Temat: Program rewaloryzacji założenia parkowego w Pokoju.

murowanych słupków z cegły zwieńczonych czapkami, wypełnienie przęseł panele ogrodzeniowe wysokość poniżej czapy na słupkach. Dodatkowo przęsła obsadzone żywopłotem grabowym.

Trzecią formą ogrodzenia stanowi ogrodzenie w formie niskiego ogrodzenia z ażurowej metaloplastyki zamykające Park Francuski od strony MPA. Wg wzoru zachowanego na fotografii z pocz XX w. ogrodzenie pomnika Fryderyka II na terenie MPA.

Ostatnią formą ogrodzenia jest parkan z paneli ogrodzeniowych na słupkach metalowych służący ochronie terenu parku przed dzikami.

- h. Komin szklarni – roboty naprawcze oraz zabezpieczające zastosowanie w założeniu parkowym jako element dekoracyjny, akcent oświetleniowy.
- i. Siłownia terenowa projekt typowy elementy skonfigurowane dla dorosłych z naciskiem na grupę seniorów.

5.7 Projekt układu komunikacyjnego

- a. Trasa rolkowa w nawierzchniach; fragment kostki betonowej bezszwowej, układanej na kruszywie, w obrzeżach betonowych, odwadniany spadkami poprzecznymi do terenów zieleni.

- a. Komunikacja, w tym nawierzchnie, infografika

Drogi o znaczeniu podstawowym dla komunikacji – 3,00m szerokości, nawierzchnie mineralne na podbudowie z kruszyw naturalnych, w obrzeżach betonowych, odwadniane w teren otaczający (zielen) spadkami poprzecznymi. Drogi o znaczeniu pomocniczym – 2,00m szerokości, pozostałe parametry – analogicznie. Ścieżki w obrębie założeń położonych we wnętrzach parkowych, jak np. ogród japoński- szerokość 1,60m. Kolorystyka – szaro rude lub szare neutralne, wskazane użycie kruszyw miejscowych lub łączenie kruszywa z gliną mieloną.

Drogi istniejące (skrót, przejścia zwyczajowe nie odpowiadające koncepcji) gruntowe ulepszone kruszywem lub kruszywem i cementem. Kolorystyka – naturalne ziemne, zakłada się ukrycie tych ciągów w tle.

Ścieżki w otoczeniu budynków użytkowych, tor rolkowy, parking – kostka betonowa 8cm na podbudowie z kruszywa naturalnego o wysokiej przepuszczalności. Ścieżki i tor rolkowy w obrzeżach betonowych, parking w krawężnikach betonowych.

Przepusty i mostki – wykończenie kostką kamienną

- a. Układ drogowy PF – mapa i numeracja dróg
- b. Układ drogowy MPA – mapa i numeracja dróg

Z zaznaczeniem typów nawierzchni, podstawowych parametrów, długości.

Zadanie: Sporządzenie dokumentacji planu rewitalizacji z zagospodarowaniem terenu dla zabytkowego założenia parkowego w Pokoju

Temat: Program rewaloryzacji założenia parkowego w Pokoju.

5.8 Projekt układu wodnego

Projekty szczegółowe instalacji wod-kan obiektów/budynków wg programu. Zakłada się osobne przyłącza do obiektów przy ul. Wolności i ul. Winna Góra.

5.6. Układy wodne

Na skutek obniżenia się poziomu wód gruntowych nie ma możliwości odtworzenia całorocznego zasilania wodami powierzchniowymi układu wodnego parku. Stan zasilania nie pozwala osiągnąć zakładanego efektu. Projektuje się wykonanie zbiorników a, b, c, jako szczelnych z obudową z gabionów do poziomu lustra wody. Zasilanie – po ustaniu zasilania wodami powierzchniowymi z roztopów i opadów wiosennych – ze studni głębinowych pozostałych po Stacji Badania Odmian (ogrodnictwie). Sterowanie uzupełniania poziomu wody w poszczególnych zbiornikach - zautomatyzowane

- a. Basen od strony placu centralnego. Zbiornik o stałym poziomie wody, zachowany układ historyczny z wysepkami. Połączenie z zasilaniem wodami gruntowymi od strony ul. Wolności – do rozpatrzenia. Odpływ do KD od strony ul. Opolskiej.
- b. Salon wodny z basenem. Zbiornik o stałym poziomie wody, zachowany układ historyczny. Rozważany układ fontann o dyszach wachlarzowych z podświetleniem ledowym RGB, sprzężony z podświetleniem szklanego daszku nad ścianami ruiny. Dysze wokoło ruiny i wzdłuż prostych krawędzi basenu od strony placu reprezentacyjnego. Zasilanie w obiegu zamkniętym z zabudowaną komorą techniczną ze stacją filtrów, programatorami obrazów wodnych z podświetleniem (Technologia OASE, Messner, oświetlenie RGB).
- c. Mały staw z wyspą i mostkiem na polanie przy posągu śpiącego lwa. Zbiornik o stałym poziomie wody, zachowany układ historyczny z adaptacją stawu i otoczenia na ogród japoński ze strumieniem w obrębie stawu.
- d. Źródełka z fontanną – historyczne i na nowej gwieździe.
- e. Staw-zbiornik wodny od strony ul. Opolskiej - znaturalizowany zbiornik wodny powstały na terenie, z którego wydobywano glinę i ziemię oraz jego otoczenie od ul. Opolskiej i zabudowy projektuje się pozostawić bez ingerencji ze względu na prawdopodobne zasiedlenie przez płazy. Zasilanie wodami powierzchniowymi i ewentualnymi nadmarami z małego stawu.

Zadanie: Sporządzenie dokumentacji planu rewitalizacji z zagospodarowaniem terenu dla zabytkowego założenia parkowego w Pokoju

Temat: Program rewaloryzacji założenia parkowego w Pokoju.

5.9 Projekt energetyczny

Projekty instalacji elektrycznej obiektów/budynków. Przewiduje się ogrzewanie z gruntowego wymiennika ciepła i uzupełniające elektryczne podłogowe obiektów. Również zakłada się osobne przyłącza do obiektów przy ul. Wolności i ul. Winna Góra.

5.7. Oświetlenie, monitoring

- a. Sieć kanalizacji kablowej o średnicach ma służyć jako główny system połączeń dla instalacji elektrycznej oświetleniowej, oświetlenia budynków i budowli, rzeźb i roślin. Zabezpieczy część kablową transmisji monitoringu. Umożliwi rozbudowę systemu sterowania oświetleniem eventowym i specjalnym prowadzonym technikami kablowymi. Pozwoli na budowę w przyszłości systemów kablowych audio – wideo w parku.
- b. Oświetlenie parkowe o różnym zagęszczeniu elementów świetlnych w poszczególnych sektorach. Możliwość sterowania zagęszczeniem elementów świecących w zależności od pory doby (wczesnym wieczorem większe doświetlenie, późnym – słabsze).
- c. Oświetlenie okolicznościowe terenów użytkowych: otoczenia muszli koncertowej, budynku wystawienniczego, trawników gazonowych w PF, terenów grillowych itp. sterowane częściowo automatycznie, częściowo ręcznie.
- d. Oświetlenie obiektów, w tym budowli, rzeźb i zieleni. Oświetlenie specjalne stałe lub sekwencyjne, montowane w gruncie, na słupach oświetlenia parkowego lub elementach architektury.
- e. Monitoring ważniejszych obiektów i terenów częściej uczęszczanych. Dla zapewnienia bezpieczeństwa użytkowników i cennych obiektów parkowych, wejść zorganizowanych i parkingów.

6. Program utrzymania założenia

Złożenie historyczne jakim jest Park w Pokoju znajduje się w grupie o najwyższych wymaganiach, jako obiekt specyficzny, o ograniczonym sposobie użytkowania, wymagający odpowiedniego składu gatunkowego i form roślinnych. Standardy uzależnione są też od rangi obiektu – lokalnej oraz krajowej. Dla użytkowników zaś ważne jest by założenie te było

Zadanie: Sporządzenie dokumentacji planu rewitalizacji z zagospodarowaniem terenu dla zabytkowego założenia parkowego w Pokoju

Temat: Program rewaloryzacji założenia parkowego w Pokoju.

dobrze utrzymane, przyjazne i spokojne, czyste oraz bezpieczne. Dlatego niezbędny jest stały dozór, zarządzanie i utrzymanie.

Ważnym zagadnieniem to stworzenie dobrego systemu informacji dla użytkowników parku tj lokalne media, internet, publikacje dotyczące regionu itp. System informacji powinien zawierać następujące dane: Nazwę Parku, adres, charakterystykę, granice założenia, ważne miejsca i atrakcje, walory krajobrazu, charakterystyka przyrodnicza, sposób dojazdu, lokalizacja głównych wejść i parkingów, godziny otwarcia oraz ewentualne opłaty.

Dostępność dla niepełnosprawnych, toalety, altany, place zabaw dla dzieci, urządzenia sportowe, trasy. Warianty zwiedzania np. tematyczne, rekreacja czynna bądź bierna.

Sezonowe atrakcje m.in. pory kwitnienia określonych roślin, przebarwienia, sporty sezonowe, występy w muszli koncertowej, sloty, lokalni wystawcy.

Zadbany park podnosi standardy danej miejscowości i ma niewątpliwie wpływ na standard ekonomiczny, dlatego też ciągła pielęgnacja jest ogromnie ważna. Z uwagi na fakt, iż założenie Parkowe to przede wszystkim materiał roślinny, wymagany jest długoterminowy program pielęgnacji. Odmiany roślin drzew i krzewów, muszą być selekcjonowane, należy zachować ciągłość gatunków.

Park został zaprojektowany przez człowieka dla człowieka, sprzyjając kontaktom międzyludzkim i edukacji przyrodniczej, dostęp do niego musi być ograniczony do stopnia podatności na zniszczenia. Dlatego na jego odpowiednim obszarze zostaną rozmieszczone place do uprawiania aktywnych sportów, co pozwoli na zaspokojenie potrzeb publicznych bez naruszenia zasad rewaloryzacji. Park został podzielony na strefy dzięki, którym jest możliwe określenie co dany obszar zawiera, jakich rodzajów nakładów, zabiegów pielęgnacyjnych wymaga, jaki rodzaj przestrzeni stanowi, i co się z tym wiąże, jak intensywnie będzie użytkowana.

Najważniejszym czynnikiem właściwego utrzymania założenia parkowego jest właściwe zarządzanie przez samorząd lokalny. W zarządzaniu ważne jest baza informacyjna danych, cele, wyniki i możliwość potencjalnych zmian w wyniku potrzeb i presji odwiedzających, elastyczność i monitoring, świadomość społecznego kontekstu, źródła finansowania i budżet.

7. Efekty specjalne typu światło i dźwięk powiązane z architekturą, układami wodnymi i roślinami.
 - a. Sekwencyjne oświetlenie wybranych rzeźb i historycznych elementów architektury.
Połączenie barwnego światła i wybranych fragmentów utworów C.M. Webera w

Zadanie: Sporządzenie dokumentacji planu rewitalizacji z zagospodarowaniem terenu dla zabytkowego założenia parkowego w Pokoju

Temat: Program rewaloryzacji założenia parkowego w Pokoju.

obrazy/filmy emitowane o określonych porach wieczora w muszli koncertowej, na/przy salonie wodnym.

- b. Sekwencyjne oświetlenie barwne fontann. Połączenie barwnego światła i wybranych fragmentów utworów C.M. Webera w obrazy/filmy emitowane o określonych porach.
- c. Oświetlenie sekwencyjne wybranych fragmentów zieleni (skupiny barwne, okazy drzew)